RÉSERVE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE

NAM THỨ MƯỜI HỐN. — SỐ THỨ 2638 — NGÀY CHỦ-NHẬT 3 JANVIER 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE
N° 4634

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Bắc-kỳ và Trung-kỳ	Lào và các nước gần đấy	Cao-mên và Nam-kỳ	Hoa-kỳ, Y-pha-nho và Thuộc-địa Pháp	Hoa-kỳ, Y-pha-nho và Thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LOẠN

Adresse télégraphiques: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le cm.
Par contrat annuel. . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Các quan phủ huyện với việc cải-lương hương-chính ở các làng

Việc cải-lương hương-chính ở Bắc-kỳ ta đã bắt đầu thi hành trong mấy năm nay; việc ấy quí chính-phủ bảo-hộ cũng trách-thành cho các quan phủ huyện ta. Nay cứ về đến các nha-môn phủ huyện mà xem, thì việc quan đến quá nửa về việc cải-lương hương-chính cả: nay bàu hương-hội làng này, mai bàu hương-hội làng khác, nay làng này trình sổ cải-lương, mai làng khác trình sổ cải-lương, phần thầy thừa nọ kiểm sổ thu chi, phần thầy thừa kia duyệt sổ dự toán, lấy là chưa kể những việc kiện-tụng dân với hương-hội, hương-hội với dân, không mấy ngày là không thấy các làng cải-lương dắt-díu nhau lũ lượt trước tùng-đình quan nữa. Có nhiều quan phủ huyện đã phải phát gắt lên rằng: việc quan bây giờ thêm có cái việc cải-lương hương-chính mà thành ra bận rộn hơn trước vô cùng. Lại dân gian có lắm chỗ thì thào khác nhau: từ khi các làng cải-lương hương chính, các quan phủ-huyện có lắm quan tốt bổng hơn trước nhiều; trước kia thuỳ-thoảng mới có một vài cái khuyết chánh phó tổng hay chánh phó lý, bây giờ ngoài mỗi làng một tên chánh-lý, một tên phó-lý, lại còn nào chánh-hội, nào phó-hội, nào thủ-quĩ, nào thư-ký, nào thủ-bạ, nào tộc-biểu bao nhiêu tên, mỗi một tên khuyết là một dịp trong làng thi hơi húng của bằng hai cạnh-tranh nhau, tức là một cái quà cho quan tha-hồ mà xbay, tha-hồ mà bóp; trước kia hoặc tranh điền, tranh thổ, tranh gia-tài, tranh ngôi thứ, tranh phần biếu mới có kiện nhau, bây giờ tranh nhau một góc chiếu ngồi trong hương-hội cũng sinh ra kiện nhau, tranh ăn tranh nói trong hội-đồng cũng sinh ra kiện nhau, thu chi không rành rẽ cũng sinh ra kiện nhau, xử phạt nhau không công-bằng cũng sinh ra kiện nhau, mà lệ kiện của dân mình chọi nhau về cái lẽ khúc-trực thì ít, chọi nhau về đồng tiền dày mỏng thì nhiều, làm đến kiện thì dù được dù thua cũng là mất ăn mất làm, sụt cơ sụt nghiệp cả; trước kia thừa-hành công-vụ, mỗi làng chỉ có chánh-lý với phó lý là hai kẻ ở dưới quyền quan, nay thêm đến mười kẻ. mười lăm kẻ, hai mươi kẻ không chừng, thêm kẻ thừa-hành là thêm số người cho quan hành, quan nạt, quan đá, quan tát, có khi quan phạt, quan cách, không mấy lúc mấy chuyện là khỏi ngay-ngáy lo sợ cùng nhau, mà cái lối lo sợ của dân mình, ngoài cách vái cả tứ phương còn có cách gì tránh cho thoát tội, cho nên cái số người mà quan được quyền hành nạt đá tát phạt cách nhiều lên chừng nào, tức là cái số người xu-phụng quan, chiều lòng quan, tết nhất lễ lạt quan cũng nhiều lên chừng ấy vậy. Ấy nhân có việc cải-lương hương-chính, mà quan thì kêu thêm bận với dân, dân thì nói thêm bổng cho quan, hai câu chuyện đó thực hư thế nào, ta không dám biết; nhưng cứ theo cái hi-vọng tối-thiết của ta về việc cải-lương hương-chính — mà chính là cái ủy thác rất trọng của chính-phủ, cái trách-nhiệm rất lớn của các quan phủ huyện bây giờ nữa — thì xin nói quyết một câu rằng: bể các quan phủ huyện không hòng có thêm bổng về việc này, thì việc cải-lương hương-chính mới không thành ra bất-lương vậy.

Quả thế, nếu dân mình mà đã có cái trình-độ tri-thức được như dân các nước giáo dục đã phổ-cập, nhiều người đã có đủ cái tư-cách tham-dự việc công, thì cái việc hương-thôn tự-trị là cái việc chủ động tự dân, chức dịch trong hương-thôn, dân biết tự lựa chọn lấy mà bầu cử, tài-chính trong hương-thôn dân biết tự kiểm điểm lấy mà thu phát, các việc công-ích trong hương-thôn, dân biết tự lo toan lấy mà kinh-doanh thổ-trì, không cần phải có quan-quyền can-thiệp vào, giám-đốc tới mà cái cơ-sở dân-trị vẫn được chỉnh-đốn vững vàng. Song, dân như dân mình đã có đâu mong được như thế, giáo dục thì chưa phổ-cập, cái trí-khôn còn chưa ra khỏi ngọn tre đầu làng, ngoài cái sự sinh-hoạt cày sâu cuốc bẫm, ăn xó mó niêu, cái quan-niệm về việc công hãy còn tối như đêm dày như đất, nghe quan sức cải-lương thì cũng hay rằng cải-lương, cũng như nghe có lệnh thu thuế thì lo cắm bán để nộp thuế, nghe có lệnh làm đê thì lo xoèng cuộc đê đi đê, chứ thực thì nói bàu hương-chức mà có biết thế nào là hương-chức đâu, nói lập hương hội mà có biết thế nào là hương-hội đâu, nói công-quỹ mà có biết thế nào là công-quỹ đâu, nói sổ thu chi mà có biết thế nào là sổ thu chi đâu; trong một làng thì cái bọng người như thế đã chiếm đến chín phần mười, còn một phần ít nữa thì là những bọn điêu ngoan xảo trá, chực thừa gió để bẻ măng, khéo phụng thừa ý-chỉ của người trên, làm ra bộ nhiệt-tâm công-ích lắm, mà mục-đích thầm kín là cốt tranh lấy địa-vị quyền ăn quyền nói, để cậy thân với những nơi quyền quí, toan-tước của những kẻ đàn em; dân mình như thế thì cải-lương gì được mà cải-lương. Nay nói cải-lương hương-chính ở các làng là không phải cần cho dân tự cải-lương mà chính là quan cải-lương cho dân mới được. Ở nước ta trăm việc đủ việc lợi may việc hại, tạo cho dân được một cái phúc lớn hay gây cho dân phải một cái họa lớn đều tự cái tay ấn mà ra, việc cải-lương hương-chính này mà muốn cho có được chút thành hiệu hẳn-hoi thì cũng chỉ nhờ có quan là người trụ cốt; đã là người trụ cốt trong việc ấy mà lại còn cầm lòng không trong sạch, xử sự không thẳng ngay, không đem hết thực lực thực tâm mà mưu toan mọi việc thì còn mong gì.

Nếu thật các quan phủ huyện ta có bụng cải-lương cho dân, thì việc ấy quả là việc phải hết sức bận đến mình mà không có lẽ là việc thêm bổng cho mình được vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 30 Décembre 1925

Các báo với tòa nội-các nước Pháp

Các báo lấy làm vui lòng về việc các quan thượng-thư đã hợp ý nhau về cái chương-trình tài-chánh, và khen ngợi cái thái-độ cương quyết của M. Briand.

Việc ở Maroc

Báo *Petit Parisien* nói khi M. Steeg trở về Maroc, thì ngài sẽ đi thăm các miền cương-giới đất Riff và sẽ bá-cáo cho nhân dân biết đều hàng, và hòa thuận thì được lợi những gì.

Việc nước Anh

Các báo đăng tin rằng nay mai sẽ mở đầu vô tuyến điện Hillorton, ngày nào cũng phát luồng điện 18.000 mètres, để thông tin với khắp các phần nước Anh.

Việc nước Ý

M. Chamberlaim, và M. Mussolini đã bàn bạc với nhau ở Reppallo về cái vấn-đề hiện thời. Hai người hợp ý nhau rằng hai nước Anh Ý phải đề bụng với nhau, để mưu việc ích chung.

Việc nước Ba-lan

Nghị-viện Ba-lan đã ưng chuẩn bản luật về việc cải-lương thể lệ điền thổ.

Ông nguyên lão nghị-viện Buzak, tiên-thám ủy-viên sở chi thu ban ngoại giao, có nói cái thái-độ của Pháp đối với cuộc hội-nghị kinh-tế quốc tế nay mai, không trái với sự ích lợi của nước Ba-lan.

Việc nước Nga

M. Tomski có tuyên-bố tại cuộc hội-nghị Xô-viết rằng nay cần phải trả để liên-lạc tất cả các hội liên-hiệp quốc tế với nhau, nhất là phải liên-lạc các hội liên-hiệp ở Đông-phương. sẵn sàng là các hội liên hiệp Nhật-bản.

Việc xảy ra ở đường cương giới nước Nga và nước Afghanistan đã giải quyết xong.

Việc nước Hoa-kỳ

Tại Washington, M. Hoover nói về tình-thế kinh-tế cao-su có khuyên nay nên đình rất ít cao-su, và trù tính cho đủ cao-su dùng.

Cứ như lời báo *Journal* thì nghe đâu M. Hoover có nói nay mai Hoa-kỳ và nước Anh sẽ chung sự nhau về đường kinh-tế. Nghe đâu ông khuyên định giá một *livre* bông bán cho ngoại-quốc là 75 cents, và một *boisseau* lúa mì là 8 dollars. (Để đáp lại việc nước Anh bắt bí Hoa-kỳ về cái giá cao su).

Báo *New York Herard* nói ngờ đâu bộ tổng-thống Hoa-kỳ không ưng cho phép chúng cự nhau về đường kinh-tế.

Bộ tổng-thống có tuyên bố, cứ như việc M. Coolidge hội nghị với các ông nghị-viên, thì hai bên bất nghị-viên ưng rằng nước Hoa-kỳ dự hội-đồng dự bị cuộc hội-nghị thanh-giảm quân bị. Không ông nào phản đối việc trả tiền để chi tiêu về việc ấy.

Việc nước Nhật-bản

Sau khi đảng Seiyuhonto chia làm hai, thì hạ nghị-viện nước Nhật chia làm hai đảng lớn, một đảng về với tòa nội-các có 283 ông nghị viên, và một đảng phản đối có 166 ông nghị-viên.

Quan lĩnh-sự Nhật ở Siumintun ở Mãn-châu bảo hộ cho 8 người Trung-hoa bị án về việc chính-trị.

Trương-tác-Lâm đòi, nhưng quan lĩnh-sự không giả.

Nhân dân ở nhiều nơi ở Trung-hoa phản đối người Nhật. Học-sinh ở các nơi cũng bắt chước học-sinh ở Bắc-kinh mà biểu tình phản kháng.

Việc ở nước Ấn-độ

Số nhập cảng của Ấn-độ về tháng novembre giảm và số xuất cảng thì tăng. Giá tiền hàng hóa nhập-cảng được 187.300.000 roupies, mà về tháng octobre thì được 195.600.000 roupies, giá tiền hàng hóa xuất cảng được 295.300.000, mà về tháng octobre thì được 282 590.000 roupies.

(*Indopacifi*)

Thời-tiết nước Pháp

Gió mưa mãi, sông tràn lên, nhiều nơi bị ngập.

Thủy tai ở Transylvanie

Thủy-tai ở Transylvanie làm tổn hại rất nhiều.

(*Havasi*

BÀI DIỄN-VĂN CỦA QUAN TOÀN-QUYỀN VARENNE TẠI HỘI-ĐỒNG CHÍNH-PHỦ THƯỜNG NIÊN

(*Tiếp theo*)

Sổ dự toán năm 1926, cả các khoản thu lẫn khoản chi, cộng là 70 triệu đồng, chia làm 12 chương thu và 46 chương chi.

Nếu các số tiền chi thu mà ta sẽ bàn định đây chỉ có cách chia lấy làm bảo đảm cho nền tài-chính rằng những sự chi tiêu về những vấn-đề đã dự-định sẵn từ trước không có sai-suyễn khoản nọ sang khoản kia thì sự chia lấy cũng không có là bao. Xét từng chương một thì mới lại càng rõ hơn nữa.

Về các khoản thu, như số thu của Thương-chính đặt riêng một chương mà cho là được đã đành, nhưng còn mấy chương như là chương thuế ngoại ngạch gồm tất cả làm 50 triệu đồng thì ta thử xét xem có nên phân những chương ra ấy nữa không.

Nhưng sốt nhất là về đường chi-tiêu, cần phải xét cho kỹ và để-phòng những sự lầm lẫn mới được. Đã cái hình-thể bề ngoài của sổ chi tiêu xem ra có trật-tự, có thì-thức, nhưng tôi cũng chưa dám cả-cớ những sự phân chia ở đây đã đầu là đích đáng cả. Thi-dụ trong sổ chi tiêu phân biệt ra khoản chi tiêu thường và khoản chi tiêu bất thường; thế nhưng sự phân phát ra như thế có phải là đúng lệ không? Có phải bao giờ cũng tránh sự đem các khoản chi tiêu có ích lợi xung cấp vào khoản bất-thường-chi, để nhẹ bớt cho các khoản thường-chi không?

Nay tôi nói đến các chương trong sổ chi tiêu. Hãy nay người ta thường để khoản chi về lương bổng các quan lại và khoản chi về các khi sự riêng ra từng mục; như thế là phải lắm. Nhưng thế đã đủ chưa? Như riêng một chương về sở Thương-chính đã tới 15 triệu bạc tiền chi tiêu thuộc về việc rượu, việc muối, việc thuốc phiện-tay có chia ra từng mục thật, nhưng xem ra mục nọ vẫn tiếm lấn sửa mục kia rất dễ, hình như các mục ấy chỉ có một cái hàng rào rất mảnh rẻ để làm địa-giới mà thôi. Ở đầu sách chỉ có mấy dòng lơ thơ, không có điều nào là rất nghĩa phân minh cả.

Trong sổ dự-toán sau này thì những điều cắt-nghĩa phân minh ấy phải để cả vào các phần phụ diễn và phải đăng vào trong một « phần giải », đối diện với từng khoản một.

Xin các ngài thứ lỗi cho một kẻ dự xét sổ dự toán đứng trước các ngài đây vì đã quá ngay lòng mà chỉ trích như thế, và rồi sẽ lễ các ngài sẽ cho là kẻ khiếm nhã đối với các ngài vì lại chỉ-trích chính sổ dự-toán của xứ mình làm. Toàn quyền lại chỉ-trích chính những điều mình thân đưa trình các ngài xét.

Ngay tự giờ, sở tài-chính cần phải hợp ý với sở Kiểm-soát tài-chính, tuần theo những điều cốt-tử trong các chỉ-dụ về tài-chính và các điều chỉ bảo của bản bộ, mà khảo xét để sửa sang lại, xếp đặt lại một cách dịch xác, rõ ràng, hợp phương pháp hơn về các khoản chi thu. Đầu tập sổ, cần phải để một tổng-mục, trong tổng-mục ấy ghi sơ-sinh số chi-tiêu năm nay với năm trước thế nào, ghi chung mấy lời cốt tử, vẫn tắt làm tựa, và toát-yếu những cái có chính về sự tăng hay giảm so với số chi-tiêu các năm trước, rồi đến các chương phải nói như điều cốt-yếu chỉ không những chỉ kê những luật-lệ, những dụ chỉ về việc xếp đặt ra các công-sở và chuẩn-y các khoản chi-tiêu mà thôi đâu.

Các chương lại hợp vào làm từng các mục lớn đối với các sở thuộc phủ Toàn-quyền, thì phải làm nhiều hơn kỳ hơn, và cho thật phân biệt hơn. Trong các mục sẽ sửa đổi lại ít nhiều, một vài đoạn nay liệt hẳn làm từng khoản và chia ra rõ như ăn đơm.

Nước thì tuy sửa soạn sổ chi-tiêu khi phiền hận thật, nhưng một sự cần cho sổ chi-thu được thành thực cũng đã khiến cho ta dù bận thế nào cũng đăng điều cốt-yếu là phải làm thế nào cho biết ngay được mỗi sở tiêu tốn hết bao nhiêu và mỗi sở cần phải lấy bao nhiêu tiền.

Một nước cũng như một nhà buôn lớn, bề có thể kê hẳn các phần chi tiêu của các sở là bao nhiêu cùng là cái địa-vị của các sở ấy ở trong nền kinh-tế thế nào thì sự kế-toán mới là phân minh, mới là hợp lẽ.

Trong bản dự-án sổ chi tiêu đó, lại phải làm cho các ngài nhận biết được rõ ràng cái số tiền trả nợ, số tiền nộp vào khoản binh phí bên Mẫu-quốc, số tiền trợ cấp cho các học-đường bên Pháp luyện tập các viên chức trong ngạch cai-trị, các nhà kỹ-sư, các nhà thực dân nữa. Lại khoản trợ cấp về việc cô-động ở trong nước cùng ở ngoài, hiện nay ai đã chắc tinh đích được là bao nhiêu? Tán-mạn quá, các khoản đó ai cũng ý các sở phân phát ra, mà thường trong sổ chi tiêu không ghi chép đến. Vậy trong sổ chi-tiêu sang năm này đều phải ghi hiện cho thật rành rõ.

Thưa các ngài như vậy có phải chỉ là một sự lo về việc kế biện thống kê không? Không phải. Đó chính là một sự lo rất đích-đáng về trật-tự, về phương-pháp, là cái nền cốt tử của hết thảy mọi công việc của nhà ta. Ta tiêu nhiều quá chăng? Ta không có thể tiêu một cách có ích hơn, xứng hợp với cái gia tài giàu có chăng? Thưa các ngài, chỉ khi nào ta biết điều-xảo hẳn sẽ thu được về mỗi khoản thuế là bao nhiêu, cả tiền sở phí nữa, và sổ chi tiêu tương đương về lương-bổng các viên chức, về các khí dụng, về các khoản sở phí ở các sở, thì bấy giờ chúng ta sẽ biết định được. Khi ấy ta mới có thể lường tính xem có thể thực hành được các việc sửa sang về đường kinh tế thế nào.

(*Còn nữa*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyễn ở nơi tôi ở có 5 gian nhà, em tôi thuê và giộn hàng, năm gian nhà lý ấy cũng không phải là nhà của dân cả, dân lý chia ra làm bốn giáp, mỗi giáp có mười gian nhà cho thuê, cái nhà mà em tôi thuê đó, nguyên của một giáp mà em tôi thuê đã 5 năm nay rồi, nay trong năm gian nhà ấy, em tôi muốn mua và giáp lý cũng muốn bán, vậy tôi có mấy lời gửi lên nhờ quý báo làm ơn chỉ bảo giúp cho điều như sau này:

1. Tôi muốn nói với ông trưởng giáp lý mua của giáp rồi ông lý lại nhượng lại cho em tôi thì có được không?

2. Song khi ông trưởng giáp lý có sinh sự lôi thôi thì có việc gì không?

3. Nguyên đất ở năm gian nhà lý là đất công thổ khi mua song muốn rõ đi làm nhà lấy 1 lối làm lại có được không?

4. Hoặc trong dân làng, hay là giáp lý họ giữ bảo mua nhà giữ lấy nhà, đất công dân phải giá dân, hoặc họ lại thỏi cách khác mà giữ lại không cho làm có được không? Xin quí báo làm ơn chỉ bảo giáp cho lý làm cám ơn vô cùng.

LỜI ĐÁP. — Nếu đất lý là công-thổ thì dân không bán được, ông đừng mua mà lôi thôi.

Ph h.-L.

ÔNG PHAN-BỘI-CHÂU VỀ HUẾ

Gần đây ký giả được tin ông Phan-bội Châu về Huế ở cùng với ông Thị-lang bộ Binh Nguyễn-bá-Trác, ký-giả vào thăm, thì ông tiếp trong hai mươi phút đồng-hồ, vì những người đến tiếp kiến đông lắm, nên không thể hỏi chuyện lâu được, nay xin thuật những lời vấn-đáp trong khi tiếp kiến như sau này:

Ký-giả hỏi: ông về đây đã định cách hành chỉ ra thế nào? và cái chủ nghĩa của ông hoài bão có thể tuyên bố cho quốc-dân được biết chăng? — Ông đáp: sự hành chỉ thì bây giờ chưa thể định được vì tôi bị bắt, trong khi ở giam-cứu trót sáu tháng trời tinh-thần cũng bị quẫy-rầy, tôi muốn được cái thời gian tĩnh dưỡng cho khỏe người, rồi sẽ định sự hành chỉ. Về đây là nhân khi ở Hanoi có quan Khâm-sứ mời tôi về Huế, tôi vừa về đến thì quan Khâm nhơn việc công-khẩn phải đi Saigon, vì vậy tôi phải tạm trú ở Huế chờ quan Khâm về sẽ chúng ngài hội diện để đáp sai thường ý ấn cần của ngài. Trong hai tôm nay đồng-bào ở Huế nhiệt là họ sắm các trường học cửa bộ mấy trăm người, lòng nhiệt thành ấy tôi cũng lấy làm cảm động lắm, tôi thiệt có ý muốn tiếp kiến anh em đồng bào, nhưng mà tôi muốn tiếp kiến một cách an tĩnh chứ không muốn tiếp kiến một cách náo nhiệt, vì vậy nên không thể trong tiếp hết, trong đồng bào không thể trong thấy vậy. Ở đây, tuy là công thự, nhưng ông Nguyễn-bá-Trác lấy tư cách bằng hữu mà làm đông đạo nhà cho tôi khỏi ở

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Huế, ngoại dan cũng không phải sự nghi nhã, nhưng chúng tôi bấy giờ rất là tự do tự tiện. Có một điều lấy làm khốn nạn, vì là muốn dạo chơi cảnh thần kinh và thăm viếng các bạn hữu, nhưng bước chân ra đi thời anh em đồng bào ta vì lòng thương mến mà giao tiếp nào nhiệt lắm, trong ban đầu rất mới mẻ, e có bất tiện.

Còn về chủ nghĩa, thì thong thả sẽ có một cái thư tuyên bố toàn quốc, để cho anh em đồng bào đều biết, và cảm ơn đồng bào đã có lòng thương tới, nhưng tôi xin nói gián đan một câu rằng: cái chủ nghĩa tôi là chủ nghĩa đã bao tới đã định từ chín năm đến nay, nhưng ngày nay về đây, thì tôi cần còn phải xem xét thời thế, rồi mới định cách hành động được.

X.

Muốn biết lịch-sử ông Phan-bội-Châu và cái ân lòng lấy của ông thế nào thì nên xem quyển sách của báo *Trung Bắc-Tân-Văn* đã xuất bản. Giá bán mỗi quyển 12 xu. Ở các tỉnh muốn mua thì nên chịu gửi bằng cách *recommandé* tốn thêm có 8 xu mà không lo thất-lạc được.

Tin Ai-lao

Các khoản phụ cấp cho binh lính. — Kể từ ngày 26 décembre 1925 các binh lính và cai đội khố xanh ở Nong het (Trấn-ninh) và Muong-son (Samnua) mỗi ngày được lĩnh thêm phụ cấp mua gạo là một hào.

Cũng kể từ ngày ấy, số tiền phụ cấp đó ăn đất của binh lính và cai đội trước mỗi tháng 1350 thì nay tăng 3 đồng.

Cuộc công-thải Đông-pháp

(*Tiếp theo*)

Những số trúng giải chưa có người lấy tiền

Những cuộc rút số công-thải Đông-pháp từ ngày 1er juin 1922 đến giờ, kỳ nào cũng còn nhiều phiếu trúng giải chưa lấy tiền về. Vậy bản-báo tưởng nên đăng lần lượt sau này để những người mua trái phiếu trúng giải được rõ mà lấy tiền về.

Kỳ thứ chín (1er juin 1924)

Những phiếu 100 đồng:

1.462	30.870	65.880	86.179
8.161	31.193	66.689	87.101
8.263	32.575	67.393	88.628
8.510	33.991	68.687	91.355
9.083	36.027	68.914	91.385
9.595	36.965	69.545	91.783
10.720	38.009	70.117	92.592
10.729	39.456	70.188	92.917
11.477	40.244	71.002	92.923
11.786	40.692	71.480	93.126
12.812	41.784	71.536	94.640
13.855	42.173	71.560	95.518
14.574	42.426	71.575	97.674
17.789	42.794	72.060	98.703
19.127	43.079	72.282	99.064
19.423	43.096	72.292	99.098
20.232	43.360	72.355	99.827
20.246	43.973	72.946	101.014
23.476	48.107	73.224	101.117
24.399	48.274	73.586	101.583
24.811	48.677	73.734	101.730
24.876	48.717	73.913	101.827
24.921	49.130	74.829	101.863
24.949	49.158	74.830	101.985
25.364	50.659	75.269	102.026
25.370	55.007	75.319	102.274
25.957	55.777	75.437	102.931
25.999	56.417	75.908	103.025
26.416	57.036	76.443	104.933
26.425	58.357	77.603	109.394
27.349	62.572	78.387	112.384
27.954	64.745	78.965	115.028
28.140	64.793	81.733	119.409
28.236	65.023	81.964	120.502
28.769	65.046	82.992	122.557
30.040	65.227	83.528	

Kỳ thứ mười (1er septembre 1924)

Những phiếu 500 đồng:

64.801	66.260	101.941

Những phiếu 100 đồng:

564	37.254	69.293	93.949
841	39.415	69.314	94.113
985	39.463	69.329	94.384
2.443	39.464	69.490	94.391
4.328	40.586	70.565	94.502
4.424	41.593	70.740	95.714
8.071	41.630	71.632	97.621
8.096	42.154	71.817	97.814
8.403	43.450	72.129	97.906
9.015	47.705	75.147	98.488
10.667	47.821	75.230	98.714
10.702	49.664	75.266	99.004
11.570	49.668	76.487	99.101
12.482	49.684	76.670	99.353
13.664	50.862	79.644	99.401
15.931	51.425	81.591	100.541
16.495	51.682	83.256	100.861
16.956	52.270	83.447	100.999
17.037	52.480	84.225	101.046
17.049	52.499	84.250	102.376
19.367	53.231	84.431	103.027
19.500	53.337	84.760	104.046
19.973	53.701	84.934	104.969
22.696	54.100	85.174	105.888
22.779	54.334	86.056	106.108
23.675	54.356	87.489	106.491
24.875	55.019	88.206	106.529
25.125	55.519	88.581	106.915
26.352	56.896	88.843	106.943
26.594	58.411	89.347	109.121
28.136	58.800	90.372	109.479
28.440	59.287	90.641	110.587
28.721	61.817	90.743	113.734
29.668	62.874	90.744	117.716
32.528	63.468	90.891	117.854
33.840	64.086	91.502	118.250
34.422	64.890	92.693	119.516
34.787	65.682	92.729	120.451
35.656	67.605	92.512	121.476
36.799	68.734	92.606	122.590
37.628	69.117		

(*Còn nữa*)

Tin sau cùng.

Chiến-sự ở Maroc

Các báo tiếp được tin ở Fez nói rằng quân Pháp đã lấy lại được đồn Médiouna.

Ở khu Taza, quân Pháp đánh dâu Guesnia được thắng lợi.

Chiến-sự ở Syrie

Tình hình đã khá. Địch quân tan vỡ đi các nơi. Hiện chỉ còn có 6, hay 7 xứ phản đối.

Thủy tai ở nước Pháp

Sông Seine tràn lên bờ, miền ngoại châu thành Paris sợ lụt. Ở Pháp và ở Bỷ có nhiều thành tai bị lụt, nhất là Caen và Liége. Tại một vài nơi lại bị hại to.

Chiến-sự ở Trung-hoa

Trương-tác-Lâm đương đánh nốt các nơi ở Mãn-châu. Người Nhật sắp rút quân ở Nam-mãn về. Việc kinh-tế lại như thường.

(*Indopacifi*)

TỰ-QUẢN ĐÃ TỚI NƠI

Tự-quản ngự tàu *Fontainebleau*, tới Saigon ngày 1er janvier, hồi 15 giờ. Có quan Khâm-sứ Charles cùng đi với ngài.

Quan Thống-đốc Nam-kỳ, quan Khâm-sứ Trung-kỳ ở Huế và ba vị đại-thần Nam-triều ra đón tự-quản.

Buổi chiều tự-quản cùng quan Khâm-sứ Trung-kỳ đáp tàu *Claude Chappe* ra Tourane.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 16 độ
15 giờ 19 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10$50
nhì,	9 50
ba,	8 95
Thóc hạng nhất,	5 90
Bắp ngô	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 2 Janvier 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 15 f. 50.

Thị giá quốc trái. — Ngày 31 Décembre 1925 : 49 90. — 55,65 — 46,70. — 46,80. — 69,30.

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày chủ-nhật 3 janvier 1926 hồi 14 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hong-kong đường Pakhoi, Hoihao và Fort-Bayard.

Thư từ ở Hanoi về đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng 3 janvier.

Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 7 janvier hồi 6 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon. Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối thứ tư 6 janvier 1926.

Việc bán muối. — Theo nghị-định quan Thương-chính tổng-trưởng ngày 23 décembre 1925 thì từ rày trở đi, những người làm muối ở Phan-rang cứ mỗi 100 kilogrammes muối sếp tại kho Ma-vang thì được lĩnh một số tiền phụ cấp tạm về việc vận tải là 6 xu. Các khoản chi phí khác về việc vận-tải thì các nhà làm muối phải chịu lấy.

Tiền phụ cấp ấy cũng trả một lúc với tiền mua muối.

Theo nghị định quan Thương-chính tổng-trưởng ngày 24 décembre 1925 thì từ rày trở đi giá tiền mua muối của những người làm muối ở Bảo-lâu mỗi trăm cân tính là 5 hào.

Số tiền phụ cấp vận-tải muối đến các kho Thương-chính là 13 xu một trăm cân thì vẫn nguyên như cũ.

Nước đèn. — Bắn tối ngày kia thứ hai đầu tháng có cuộc thử đèn. Đem nước hợp ở bờ sông, trước nhà Thương chính, hồi 9 giờ và qua các đường phố sau này:

Đường Francis, Général Gallieni, Laubarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, Cửa nam, Félix Faure, Maréchal Joffre (Cửa-đông).

MUỐN BÁN một cái xe ô-tô Berliet 7 chỗ ngồi, 15 mã-lực, đóng kiểu xe bóm (conduite intérieure) rất đẹp, máy rất tốt, hỏi tại hiệu LA PERLE, 11-13, Rue Borgnis-Desbordes, Hanoi.

館書民新

Bản-quán mới xuất-bản quyển:

Pháp Việt đề-huề chính kiến thư
(法越提攜政見書)

Của cụ **PHAN-BỘI-CHÂU** soạn

Giá bán: 0$10 — *Cước phí:* 0$08

Các ngài ở xa muốn mua, xin viết thư cho Tân-Dân Thư-Quán, 29, Phố hàng Bông-đệm, Hanoi và xin nhớ đính theo 0$18, bằng tem cũng được. 3038

TRUNG BẮC HỌC HIỆU
校學北中

22 phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150

HIỆU-TRƯỞNG: **PHẠM HUY-LỤC**

Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Học-phí lấy nhiều hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy độ 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.

Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.

Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

Tháng thưởng trong ngạch Học chính. — Kể từ ngày 1er Janvier 1926 những viên-chức trong nha Học-chính Sơ-đẳng Bắc-kỳ được thăng thưởng như sau này:

Thăng giáo học thượng hạng ngoại hạng

MM. Phạm-huy-Du, Đ[illegible]-v-Mỹ.

Thăng giáo học thượng hạng hạng nhất

M. Đỗ-đình-Nghiệm.

Thăng giáo học hạng nhì:

MM. Trần-văn-Đệ, Ng-văn-Bang, Nguyễn-đình-Quế.

Thăng giáo học hạng ba:

MM. Phan-văn-Gy, Bùi-đình-Trinh, Trịnh-đình-Xuyên, Lê quang-Hồng.

Thăng giáo học hạng tư:

MM. Đỗ-đức-Hợp, Ng-văn-Chúc, Ng-v-Thinh, Ng-Khan, Lê-văn-Hoan, Đinh-tá-Lâm, Nguyễn-duy-Hoàn, Nguyễn-văn-Nhân, Ng-v-Lễ, Lê-đức-Lynh.

Thăng giáo học hạng năm:

MM. Ng-đình-Bích, Ng-văn-Quế, Ng-v-Toàn, Vũ-như-Lâm, Ng-đình-Thương, Hoàng-phi-Thọ.

Thăng giáo học hạng sáu:

MM. Nghiêm-thương Giao, Phạm-văn-Miu, Đặng-ngọc-Hồ, Tô-xuân-Canh, Đỗ thúc-Phách, Ng-Con, Chu-xuân-Thục.

Thăng giáo học hạng bảy:

MM. Hoàng-văn-Quỳnh, Ng-trọng-Cầu, Ng-văn-Phương, Ng-bá-Hàn, Ng-v-Ky, Ng xuân-Sơn, Ng-v-Tổng, Đào trinh-Cư, Ng-v-Hân, Ng-ngọc-Thanh, Ng-đức-Phong, Đỗ-v-Phúc, Bùi-mộng-Lao, Phạm-an-Thái, Trương-trọng-Tân, Trương-công-Đỉnh, Vũ-tấn-Sâm, Phùng-huy-Kính, Dương-đức-Chân, Tạ-đình-Giáp, Đỗ-văn-Đệ, Ng-tường-Thụy, Dương-tự-Quán, Ng-v-Quảng, Ng-văn-Tuyên, Trương-trần-Tân.

Thăng nữ giáo học hạng bảy:

Melle Bùi-thị-Tư, Trần-thị-Quý.

Thăng giáo-học thi sai hạng tư:

M. Nguyễn-văn-Bảo.

Thăng giáo-học thi sai hạng năm:

M. Trần-đình-Thu.

Thăng giáo-học thi sai hạng sáu:

MM. Trần-phú-Thọ, Nguyễn-kim-Trung, Ng-duy-Bích, Đào-v-Lan, Ng-quang-Bích, Phạm-bá-Biền, Dương-thập-Ký, Vũ-văn-Vinh, Trần-v-Định, Lê-duy Can, Ng-văn-Ninh, Đào-huy-Huân, Phạm-v-Hộ, Ng-hữu-Trí, Đỗ-v-Thảo dit Lan, Vũ-văn-Lâm, Trần-v-Hân, Ng-như-Phụng, Trần-v-Nhung, Ngô-mạnh-Liên, Hoàng-phúc-Long, Ng-văn-Hỷ, Ng-văn-Trung, Ng-văn-Phán, Ng-v-Tạo Ng-đức-Tính, Ng-văn-Chất, Ng-đoàn-Phy, Lê-như-Các, Ng-đức-Long, Ng-văn-Tài, Ng-đức-Phú, Trần-v-Tấc, Ng-văn-Minh, Ng-thành-Đức, Trần-thúc-Giao, Ng-văn-Toại, Nguyễn-văn-Biêu, Phạm-thiện-Kiều, Ng-xuân-Lan, Ng-văn-Boàn, Ng-huy-Lung, Vũ-v-Văn, Đàm-duy-Tảo, Vũ-văn-Hoàn, Đỗ-văn-Chác, Đỗ-v-Phùng, Ng-đăng-Mai.

Thăng giáo-học thi sai hạng bảy:

MM. Ng-quang-Thanh, Kiều-hữu-Toanh, Trịnh-văn-Cần, Ng-văn-Tuân, Hoàng-văn-Mai, Tạ-đình-Cương, Ng-xuân-Quý, Đào-viết-Chuyên, Bùi-hữu-Linh, Bùi-hữu-Yên, Ng-văn-Bật, Ng-mạnh-Đạt, Đỗ-v-Giang, Ng-văn, Bích, Phạm-văn-Nghi, Nguyễn Hữu, Thọ Victor, Ng-xuân-Bảo, Phan-đi-Bách, Phan-hữu-Thịnh, Ng-văn-Hoan, Ng-văn-Luật, Lê-hữu-Đoan, Chu-thế Hữu, Tạ-duy-Huấn, Hoàng-Huân, Hoàng-mạnh-Xan, Tô-đăng-Lợi, Trần-văn-Bành, Trần-trọng-Kiêu, Trần-ngọc-Liêu, Phan-ngọc-Thu, Ng-hữu-Chân, Đặng-ngọc-Cảnh, Ng-xuân-Mai, Lê-duy-Bộ, Đào-duy-Ban, Vũ-tiến-Quý, Cao-v-Công, Hoàng-Ký, Trần-viết-Hảo, Lê-Nhung, Phạm-v-Ngoạn, Ng-sát-Tường, Ng-văn-Du, Đinh-văn-Loan, Lê-ngọc-Ban, Trần-v-Tường, Ng-tất-Thái, Bùi-đình-Môn, Đỗ-liên-Phương, Phạm-quang-Bật dit Cống, Phạm-gia-Mưu, Bùi-nguyên-Cẩn, Ng-duy-Hiếu, Đào-như-Phương, Phạm-huy-Nghị, Ng-văn-Tuân, Trần-đăng-Quế, Ng-văn-Dung, Ng-v-Bảo, Đặng-hiến-Đức, Phạm-đình-Nhi, Ng-hoa-Hiếu, Phạm-ngọc-Tấn, Vũ-v-Giảng.

Thăng nữ giáo-sư thi sai hạng sáu:

Mmes Trần-thị-Hùng, Nguyễn-thị-Yên.

Thăng nữ giáo-học thi sai hạng bảy:

Mlles Ng-thị-Mão, Tr-thị-Sắt, Phạm-thị-Quế, Trần-thị-Nhị, Lê-thị-Sót Else, Phạm-thị-Đính, Đào-thị-Lý, Ng-thị-Hải Ng-thị-Tốn, Lê-thị-Tâm, Ng-thị-Bình, Phan-thị-Lăng, Đinh-thị Tính, Ng thị-Chích, Ng-thị-Nghĩa

Kể từ ngày 1er Janvier 1926, niên bổng của những viên phụ biện và lông sư được tăng như sau này:

Phụ biện

MM.	Phạm-cao-Bật,	540 tăng lên 600$	
	Ng-hoành Duyên,	504 —	540
	Nguyễn-đình-Bỉ,	456 —	510
	Lương-văn-Tiếu,	324 —	360
	Cấn-văn-Uỷ,	240 —	300

Tổng-sư

MM	Nguyễn-Ho,	180 —	240$
	Đỗ-Cáp,	180 —	240
	Nong-văn-Hung,	180 —	240
	Ly-mạnh-Trạch,	180 —	240
	Đàm-xuân-Phan,	180 —	240
MM.	Đào-trọng-Diễn,	180 tăng lên	240
	Trịnh-Nham,	180 —	240
	Trần-văn-Hòe,	180 —	240
	Phạm-văn-Khan,	180 —	240
	Khúc thái-Bát,	180 —	240
	Trần-tam-Sách,	180 —	240
	Hoàng-tr.-Phan,	180 —	240
	Bùi-long-Dong,	180 —	240
	Nguyễn-học-Am,	180 —	240
	Vũ-văn-Tri,	180 —	240
	Vũ-văn-Khai,	180 —	240
	Đinh-bá-Ky,	180 —	240
	Phạm ngọc-Văn,	180 —	240
	Thành-ngọc-Trực,	180 —	240
	Ngô-sĩ-Ung,	180 —	240
	Đỗ-Nguyên,	180 —	240
	Nguyễn-văn-An,	180 —	240
	Bồ quang-Sán,	180 —	240
	Nguyễn-văn-Đạm	180 —	240

Ngoại học-chính. — M. Hà-quang-Thiều thư ký tập sự nha Học-chính Đông-dương nên bổng 250 đồng từ ngày sự tại Thư-viện thì nay được thăng thực thụ hạng tám.

Hiệu CHUNG-KỲ là hiệu may quần-áo tây ở BỜ-HỒ, số nhà 1 (Rue Francis Garnier) nay tạm dông cửa trong mươi hôm để sang sửa lại và cần một người cai Thiện-Nghệ về dường cắt quần áo tây. LƯƠNG GIÁ RẤT CAO, vậy ai muốn đến giúp bản-hiệu xin cứ lại hỏi.

Chủ-nhân kính-cáo.

Muốn cần một người « OPÉRATEUR-GÉOMÈTRE » đã biết thạo làm *levées* bằng máy *boussole* và ngắm thăng bằng nữa, (opérations de nivellement).

Ai xin thì viết thư ngay cho Société Minière de Yên-bình, tỉnh Tuyên quang.

XE Ô-TÔ « CITROËN » 10 MÃ-LỰC

Chạy rất tốt, kiểu rất đẹp, xưa nay chủ vẫn cẩm máy lấy. Mới chạy có 17.000 km.

VI ĐI XA MÀ MUỐN BÁN NGAY

Giá 1000 $

Hỏi tại M. Brachet, 4 Bd Rialan, từ 11 giờ rưỡi đến 13 giờ rưỡi.

5 502

NHÂN DỊP TỐT

Vì đi mạn ngược, muốn bán một cái xe mô-tô mới, 5 mã-lực hiệu « A. B. C. » giá 4.200 fr.

Hỏi tại ông Sautel,
Télégraphiste Militaire
Hanoi

MỚI XUẤT BẢN

Trạng-Lợn tiểu-thuyết lịch-sử nước Nam. Sách giấy 110 trang, giấy tốt, khổ 18 × 12, giá . . . . . 0$45

Cước thêm ngoài 0,11

MUA BUÔN VÀ MUA LẺ, XIN HỎI:

PHAN-BÁ-CẦN

82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi

3024

HIỆU BÁO CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

3002

Số 3

Nam-Tông Phi-Long

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

Triệu-hoàng-ân nói:

— Việc quân quan trọng, không thể nán-ná lâu được. May ra lòng trời gian-giải, đêm nay nàng làm sẵn thì ta đi mới được yên lòng.

Bấy giờ *Đỗ-thị* cũng thấy đau dớn, đến hồi canh hai đêm ấy sinh được một đứa con trai. Trong khi lâm sản, có ánh sáng rực-rỡ và mùi hương ngào-ngạt, mấy tháng chưa tàn, cho nên vẫn gọi *Hương-hải-nhi*, về sau đặt tên *Triệu-khuông-dận*, tức là *Thái-tổ hoàng đế đời nhà Tống*.

Triệu khuông dận sinh ở trong dinh *Giáp mã tại kinh-đô Lạc dương*. Bấy giờ đang vào đời vua *Minh-tôn* nhà *Đường*. Vua *Minh tôn* từ khi lên làm vua, đêm nào cũng đốt hương ở trong cung mà khấn trời rằng:

— Tôi vốn Hồ-nhân, gặp khi loạn được chúng tôn làm thiên-tử. Xin trời chứng sinh thành-nhân để làm nhà thiên-hạ.

Đến năm Ky, *Triệu-khuông-dận* quả từng kỳ mà giáng-sinh. Ngày hôm sau *Triệu-hoàng-ân* dẫn bảo người nhà phải hết sức hầu-hạ *Đỗ-thị*, rồi đi theo *Thạch-kinh-đường* đem quân sang *Lăng-châu*.

Đại-binh của *Thạch kinh-đường* kéo đến hạ-trại ở *Đào-nguyên-khẩu*. *Đồng-chương* nghe báo, cũng đem năm nghìn quân ra đóng tại thành *Hồn-châu*, để cùng *Thạch-kinh-đường* giao chiến.

Đồng chương vội vàng mặc giáp cưỡi ngựa ra trận, bảo *Thạch-kinh-đường* rằng:

— Ta thờ *Đại-Lương hoàng-đế*, sau khi *Đường* đi cật *Tống*, ta trảnh sang ở đất *Thục* này, cốt sao nhà-nước lại đem quân đến đây đánh ta?

Thạch-kinh-đường mắng rằng:

— Ngày trước mày làm chức quét phân ngựa cho nhà họ *Lý* (1), nay được làm đến chức tiết-độ-sứ, thế thì thiên-tử có phụ chi mày mà mày nỡ lòng làm phản!

Đồng chương tức giận, cầm giáo thúc ngựa ra đánh *Thạch-kinh đường*. Hai người đánh nhau đã ba mươi hợp, chưa phân được thua. *Đồng-chương* dùng kế dụ giặc mà giả cách chạy vào trong trận. *Thạch-kinh-đường* biết là trúng kế, liền rút quân kéo lui.

Đồng-chương thừa thế đuổi theo đến hai mươi dặm, mới thu quân vào đánh. *Thạch kinh-đường* lỗn mất năm nghìn quân-mã, hỏi-hàng đem quân sang *Lăng-châu*.

Bỗng thấy có một toán quân, rất bụi lắm trời, tự phía bắc kéo đến. Thì ra là toán quân của con trai *Đồng-chương*, tên gọi *Đồng-quang-nghiệp* đó.

Hai bên giao-chiến chưa được mấy hợp, *Thạch-kinh-đường* phần-khởi tinh-thần, bắt sống được *Đồng-quang-nghiệp* ở trên mình ngựa, đem về giam vào một chỗ, rồi sai người sắt nộp *Đường-châu*, và tâu để *Đường chúa* biết rằng quân *Thục* lần còn bền vững, chưa có thể phá vỡ ngay được.

Đường chúa được lời tâu, truyền đem *Đồng-quang-nghiệp* ra chém, lại sai *An-trọng-hối* phụng mệnh đi giảm-sát toán quân *Thạch-kinh-đường*.

An-trọng-hối phụng mệnh đi đến *Lợi-châu* triệu *Tạch-kinh-đường* vào mà hỏi rằng:

— *Tướng-quân* vâng mệnh đi đánh *Thục* đã nửa tháng nay, có sao chưa lập được kỳ-công, mà để có cái hại hao binh tổn tướng?

Thạch-kinh-đường nói:

— Địa-thế nước *Thục* nay rất hiểm, tiến quân khó lắm, cho nên chưa dễ đã được thành công.

An-trọng-hối nói:

— Thiên tử hạn cho *tướng-quân* trong một tháng phải cố bắt được *Đồng-chương*, nếu không thì sẽ cách hết quan tước, vì cái tội thất cơ.

Thạch-kinh-đường vâng mệnh lui ra, về đến trong trại cùng các *tướng thương nghị* việc tiến binh. *Thạch-kinh-đường* đang trong khi buồn rầu, bỗng nghe báo quan tiết-độ-sứ ở *Phượng-tường* là *Chu-hoành-chiêu* sai người đưa thư cho.

Thạch-kinh-đường mở thư ra xem. Thư rằng:

« *Chu-hoành-chiêu* thư trình *Phò-mã đô úy Thạch-công tướng sứt*.

« Vừa rồi *An-công đi qua Phượng-tường*, vào nghỉ nhà công-quán, nói « chuyện cái nguyên-do phụng mệnh « vào *Thục*, có ý trách *công về cái tội* « *ấy chỉ nỗ mang, định rằng lợi dụng* « *nơi, sẽ cướp lấy binh-quyền của* « *công. Nên việc thì chẳng thấy cho* « *tướng tỉ kinh-ngạc làm ru.*

« *Cứ như cái kế ngày nay không gì* « *bằng tâu với triều-đình, xin triệu* « *An-công về, thì việc dụng binh của* « *ông mới không đến nỗi ngăn trở.* « *Bằng không thì ý-dương mất người* « *một khác, ông muốn làm gì, xong bỉ* « *An-công bó buộc, thật rất bất lợi* « *cho ông vậy.*

« *Vì tình thân-ái, nên phải giải bày,* « *xin tướng quân lưu ý* ».

Thạch-kinh-đường xem xong bức thư của *Chu-hoành-chiêu*, trong lòng lo ngại, mới tức tốc đem quân bản-bộ bỏ trốn sang *Tây xuyên*. *An-trọng-hối* nghe báo, sai chức quản-áy là *Lý-vinh* đem quân đuổi theo, nhưng đuổi không kịp, lại phải trở về.

An-trọng-hối rất lấy việc *Thạch-kinh đường* bỏ trốn làm căm-tức, mới sai người tâu với *Đường-chúa*, *Đường-chúa* bèn triệu-thần chọn người nào có thể đem quân đi chống giữ được với quân *Khiết-đan*.

Quan khu-mật-sứ là *Phạm-điện-quang* tâu rằng:

— Hiện nay chỉ có hai người là *Thạch-kinh-đường* và *Khang-nghĩa-thần* là có cái thì đáng làm nguyên-soái.

Đường chúa nói:

— Ta cũng biết *Thạch-kinh đường* nên dùng, nhưng nay đánh *Thục* không thành công, *An-trọng-hối* đã tâu với ta về cái tội nên bắn đàm tự tiện bỏ trốn.

Quan bộ-sĩ là *Lý-tăng quí* xướng tâu rằng:

— *Đà-công* là một nơi trọng-trấn, phi *Thạch-kinh đường* không ai dùng nổi. Bệ-hạ nên tha tội cho mà dùng thì mới có thể chống giữ với nước ngoài vậy.

Đường chúa nghe lời tâu, liền sai sứ sang *Tây-xuyên*, phong cho *Thạch-kinh-đường* làm *Bắc đẳng tiết-độ-sứ*, để chống giữ với quân *Khiết-đan*.

« *Trẩm đợi nghe tin thắng trận,* « *quyết không dám tiếc trước thưởng.* « *Khâm thử!* »

Thạch kinh-đường qui nghe (1) thánh-chỉ xong, tức khắc đem quân bản-bộ đi sang *Tân-châu* (tức là *Hà-đông*) để cung chiếu.

(*Còn nữa*)

(1) *Họ Lý* tức là vua *Đường*.

HỎI THỨ II

Sứ thần phụng mệnh *Đường-chúa*, đi sang *Tây xuyên*, tuyên đọc tờ thánh-chỉ cho *Thạch-kinh-đường* nghe.

Tờ thánh-chỉ như sau này:

« *Trẩm thiết nghĩ nước nhà gặp* « *con đa sự, chính là lúc kẻ thần-tử* « *lập công chuộc lỗi đó.*

« *Thạch-kinh-đường kia, phụng* « *mệnh đi đánh Thục, đã không lập* « *được kỳ công, lại dám tự tiện bỏ* « *trốn, nhưng cái tội ấy trẩm không* « *khắc trách, vì trẩm thấu rõ dụng* « *thanh tiến của kẻ người là một người* « *có tài đẹp giặc, nơi nơi đều mộ mà không* « *dùng.*

« *Mới đây quân Khiết-đan cản rỡ,* « *đem quân vào ăn cướp, vậy trẩm* « *cho nhà ngươi làm chức Hà-đông* « *tiết độ sứ. Sau khi lĩnh chức rồi, tức* « *khắc phải đến nơi tỉnh trấn, để bày* « *mưu lập kế mà chống giữ với quân* « *Khiết-đan.*

« *Trẩm đợi nghe tin thắng trận,* « *quyết không dám tiếc trước thưởng.* « *Khâm thử!* »

Thạch kinh-đường qui nghe (1) thánh-chỉ xong, tức khắc đem quân bản-bộ đi sang *Tân-châu* (tức là *Hà-đông*) để cung chiếu.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 nhân-kính
Mặt sứ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

NGƯỜI ĐẸP

Hiệu tôi vừa nhận được bên Pháp gửi sang thứ Sáp-Thơm, xưa nay Qui-Khách đã công-nhận là sáp mềm thịt, trắng da, xanh tóc, chóng dài, sạch gàu khỏi chấy. Nhất là mùa hanh, thứ sáp này lại có đặc-tính chữa bệnh nẻ rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20%, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Đức-long, 90, phố Mã-mây, (Hanoi)
3041

BÁN GỖ :

Lim, gụ, lạp sả các sắc, ván sàn, giui nhà, than củi và than mỏ.

Có gỗ ở cửa lối đem về.

Bán buôn và bán lẻ.

Hỏi tại hiệu **Nguyễn-đức Mai**

Hanoi : *phố bờ sông, số 4, téléphone N° 404.*

Haiphong : *Phố trường Bách-nghệ, số 20 (rue de l'Arsenal) téléphone N° 389.*

Hà-đông: *Gare Thường-tín số 1.*

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotermine

Giá 1$80 một hộp 3001

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dẫu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar... 1$75
Thuốc Santal Mary.. 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.
3002

Hưu trí. — Nay đặt ra một hội-đồng có M. Papi phó ký-sư hạng nhất ngạch công-chính làm chủ tọa và MM. Đoàn-Rạng tham tá hạng ba, Ng-Dzinh thư-ký thượng hạng hạng nhất làm hội-viên để xét xem có nên cho M. Bùi-Xan thư ký hạng nhất ngạch công-chính về hưu trí không.

Rập liều vài hoa. — Tối hôm qua tôi trợt đi qua phố hàng Gà, vào hồi tám giờ hơn, thấy một người lính cảnh-sát nắm một người đàn bà, người đàn bà liều sống đi không nổi, sắt đi được mấy bước lại bị mấy chiếc giầy tây giáng vào người, nghe lời người lính cùng người đàn bà nói, với nhau cũng hiểu là vì chuyện ghen tuông chi đây. Nguyên người đàn bà này tên là thị Đoái, cùng với mẹ ở dưới chùa Tam-Thánh, duyên đằng thuận nào gió đưa, nên dan díu cùng chàng đã mấy tháng nay rồi, song chàng đã có vợ cái con cột, cho nên thị Đoái xem ra chửa cam lòng, nay thoái-thác về nhà có giỗ, chưa được mấy ngày lại đòi về nhà có ky. Chàng ta sinh nghi rình mò mãi, thế nào tối hôm qua bắt được quả tang thị Đoái đang truyện trò sàng trí-kỷ mới, hai bàn tràm trán nhau, anh trí-kỷ bỏ chạy. Người lính này trước khi đi làm đội-xếp đã đi lính khố đỏ trong mười sáu năm giời, chẳng những một mình người vợ theo này bị đánh như thế, vợ cố cũng lắm khi bị đánh đập sưng mày sưng mặt là thường, cho nên đương khi máu ghen mà ra tay như thế.

X. lai cảo

CỐ MỘT KHÔNG HAI!!!

Mười ngày chiếu bóng rất hay!!!

Tại rạp CINÉMA PALACE
HANOI
Từ thứ tư 23 Décembre đến thứ sáu 1er Janvier 1925

Trong ba giờ đồng-hồ
GIẢI TRÍ RẤT CÓ ÍCH
Giục chó sói

Đại phim ảnh 3 đoạn rất hay
Chiếu trong một buổi hết
3008

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đục thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh mứt kẹo.
3001

MUA MAU KẺO HẾT

Nhân dịp tết Tây ở hiệu đúc đồng « FONDERIE TONKINOISE » Hoàng xuân-Lan ở Hanoi, số nhà 53 bis, cuối phố Ngõ-Trạm (Avenue Henri d'Orléans), có chế nhiều kiểu đồ đồng rất đẹp, để dùng làm đồ tặng bạn ; vậy xin các ngài chiếu-cố lại mua cho.
3042

Quan Dốc-tơ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, dau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi, ống nói 314.

Quan Dốc-tơ có cả nhà cho người đẻ, người ốm dến nằm, ai cần lại hỏi.
3021

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Trung-hoa Wong-cai-Tcheong tức Vong-tạc-Seng không có chỗ ở nhất định tại Đông-dương thì nay phải trục ra khỏi địa hạt Đông-dương.

Ai mất ví da ? — Sáng hôm nay vào hồi 11 giờ, một người hành khách đi chuyến xe điện Hà-đông, trong khi chờ xe điện chạy ở bờ hồ bỉ kẻ cắp lấy mất cái ví da, có đựng cái thẻ thuế thân tên là Phạm-v-Điều, người tỉnh Hà-đông, song khi người hành khách này đã đi xa rồi, vẫn không biết là bị kẻ cắp lấy mất, có hai người phát vé xe điện ở bờ hồ đã bắt được tên kẻ cắp này. Vậy người nào mất cái ví ấy cứ lại sở xe điện bờ hồ mà hỏi.

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

CHƯƠNG-TRÌNH
Từ ngày thứ sáu 18 đến ngày thứ năm 24 Décembre 1925

Thời sự Pathé

LE RAYON DIABOLIQUE
AU
PARIS QUI DORT

Chia làm ba bốn phần
Do René chair đặt cảnh
L'âge sans pitié

Hài kịch chia làm hai phần

Ngày chủ-nhật hồi 17 giờ 30
Ngày thứ năm —
Có buổi ban ngày giảm giá
3009

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1$50
Phòng chăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23, GIÂY nói số 236
3018

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Giúp hội Nông-công-thương tương tế. — M. Tạ-duy-Hiển, là chủ rạp xiếc Việt-Nam vì sự công ích, đã định đến chủ nhật này là 3 Janvier 1926, sẽ diễn một buổi đặc biệt, từ 9 giờ tối đến một giờ đêm để giúp cho hội Nông-công-thương-tương-tế Nam-định.

Chương trình mới đã đã các thứ trò, mà đã các giống vật. Lại có một con bò luyện tập rất công phu, lần này mới ra chơi là lần thứ nhất.

Vậy xin mời chư-tôn lịch qui, hôm ấy đến xem cho đông, trước là chứng giám sái tài giới của con nhà Nam-Việt, sau là giúp sự công ích, bản hội chúng tôi lấy làm đa tạ.

Vé bán tại rạp xiếc và hiệu Vinh-Thành, 175 rue Maréchal Foch, và hiệu Hưng-Nhân, 106 rue du cuivre Nam-định

Chi hội trưởng N. C. T. T. T.
Nguyễn-văn-Thịnh

HONGAY

Cái mạn ô-tô. — Một chiếc xe ô-tô do M. Hauck làm máy sở công sứ mỏ than vận máy đụng phải một người tên là Tạ-tiến-Dương 49 tuổi bị trọng thương cả mình mẩy, phải khiêng ngay vào nhà thương.

Người cầm máy không có giấy phép, đã bị làm biên bản.

VIỆC KINH-ĐÔ

Đám quốc tang sẽ đi bộ. — Ở trong một bản chương-trình về sự Thánh-giá ninh-lăng mà bản-quán vừa đăng báo cách vài hôm đây thì có đăng rằng Thánh giá sẽ đi đường thủy tới Bến thang mới đi bộ. Nay định-thần lại nghị lại rằng vì trong tiết trời đông thường có mưa lụt thì đi đường thủy có lẽ bất tiện không bằng đi bộ nên nay đã trù liệu sự đi đàng bộ thì Thánh-giá sẽ đi qua cầu Clémenceau rồi sẽ đo đàng Jules Ferry lên Nam-giao.

Song sự đi bộ thì cũng có ít nhiều điều bất tiện phải thương nghị cho chắc-chắn đã rồi mới khởi hành, những điều bất tiện đại khái như sau này : hiện nay cái tử sung trọng lượng được một tấn rưỡi cái bàn đạ-đá và các đồ phụ nặng chừng hai tấn rưỡi một trăm sáu mươi người ty phu mỗi người nặng chừng 50 kilos cộng thành tám tấn. Tổng cộng sẽ ấy nặng chừng 12 tấn thì có lẽ không qua cầu ấy được vì các sức chịu nặng cầu ấy chỉ được tám tấn mà thôi thì không có thể qua cầu Clémenceau được nên trù nghĩ cách làm bè phà kiểu ngang lối thừa phà mà đi cho tiện.

Trong một vài hôm nữa định liệu thế nào sẽ tục đăng tường tất. Hiện nay chức Tổng Hộ Sứ là quan Công Bộ Thượng-thư, Phó Hộ sứ là quan đề đốc cựu hộ thành đến ngày sẽ hải mạng qua chừng ngày 16, 1/ tháng mười một sẽ diễn tập.

Những cổ-tích trong toàn-kỳ
(Tiếp theo)

X. — Tỉnh Kontum

A. — Cổ tích Chiêm-thành : 1· Tháp, thần-tượng và bia thuộc xã Au-phong. 2· Tháp, tượng và bia thuộc Ba-lai-chử. 3· Cổ-shi, Gia-lai và thần-tượng thuộc Ba-lai-chử. 4· Đinh xây gạch, bia đá thuộc Lai-giao. 5· Tháp gạch thuộc Lai-giao. 6· Tượng đá Bê-mông-an ở tòa Công-sứ.

XI. — Tỉnh Khánh-hòa

A. — Cổ tích Chiêm-thành : 1· Bốn cổ-chỉ nhà thờ Bô-na-ga, thuộc xã Cà-lao, tổng Xương-hà, huyện Vĩnh-xương. — 2· Hai tượng đá Lai-cam, thuộc xã Lai-cam, tổng Phước-hà-nội, phủ Ninh-hòa.

XII. — Tỉnh Phan rang

A. — Cổ tích Chiêm-thành : 1· Miếu thờ thần và bia-chỉ thuộc xã Hậu-sinh, tổng Hữu-đức, huyện An-phước. 2· Cổ tích Bà-su và bia-chỉ thuộc xã Vĩnh-thuận. 3· Tượng đá Cờ-lai-la-mô thuộc xã Vĩnh-thuận. 4· Bia đá thuộc xã Bình-chử. 5· Bia đá thuộc xã Văn-lâm, tổng Nghĩa-lập. 6· Mộ hoang người Chiêm-thành thuộc xã Nhơn-lâm, tổng Phú-qui. 7· Cổ chỉ xứ Phú-qui và phiến đá chạm khắc thuộc xã Phú-qui. 8· Tượng đá, bia đá và các đồ chạm khắc xứ Bô-na-ga thuộc xã Mông-đức, tổng Vạn-phước. 9· Bia đá miếu tứ-thần, bia Bông-lông-ga-nhai thuộc xã Bà-nhơn, tổng Bà-nhơn. 10· Bia đá xã Khánh-thường, tổng Mỹ-thường. 11· Di-chỉ ba tháp Hòa-lai thuộc xã Trị-thủy. 12· Bia đá thuộc xã Nhơn-sơn, tổng Kinh-đinh. 13· Tượng đá, lư hương đá ở trong chỗ trưng thổ của ông Ca-văn-tông-mỗ.

XIII. — Tỉnh Bình-thuận

A. — Cổ tích Chiêm-thành : 1· Hai tháp Phố-hời, một nhà gạch, hoành-phi ngoài cửa chạm khắc và thần-tượng đá thuộc xã Ngọc-lâm, tổng Bắc-thắng, phủ Hàm-thuận. 2· Thành Song-lũy thuộc xã Giang-tây, tổng Viễn-an, phủ Hòa-đa. 3· Bia mộ chữ Bê-lông-my-na thuộc xã Lương-sơn. 4· Năm mộ gia-tộc Bô-rô-mê thuộc xã Hòa-thuận, tổng Đa-phước. 5· Tám mộ Bê-yên-giang-thô thuộc xã Hòa-thuận, tổng Đa-phước. 6· Ba mộ Bê-bang-long-ca ma thuộc xã Tân-thành, tổng Ninh-hà, huyện Phan-lý. 7· Ba mộ Bô-phan-la-bang thuộc xã Hiền-an. 8· Mộ Paan-long-tha ba-vang thuộc xã Tri-thới, tổng Tuấn-giáo. 9· Tường vách nhà cửa Bê-lông-ga-hên, kho Quốc-vương (trong đã hai cái mão vàng Quốc vương, ba cái mão vương-phụ, hai vòng vàng, một cái thau bạc nhỏ, ba hòng tai, mão tôn-giáo trường

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIÊN-ĐAN

Tối thứ bảy 2 Janvier 1926

GI ĐÃ PHẬT GIÁNG HÒA

Ai ngờ kẻ gái Bao-công.
Mà sư hoằng hốt tưởng ông Gi-đà.

Tối chủ-nhật 3 Janvier 1926

LIỆT PHỤ TUYỆT OAN

Nhớ chồng đem ánh thờ than,
Lòng ngay bỗng chịu tiếng oan thình linh.

Tối thứ hai 4 Janvier 1926

TỪ LINH

Dở dang vì chút con thơ.
Bởi ra mấy biết sự ngờ là oan.
3006

Hiệu thợ may Moreau Jeune

5 Phố Nhà-thờ Hanoi

Có bán các thứ dạ tốt nhất hạng : Taupeline đen, dạ đen để may áo ta và các thứ quần áo tây, dạ may áo pardessus đi chơi thành-phố, và đi xe ô-tô, dạ sộc sẽ để lót áo.

Xin qui khách chiếu cố.

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THỊNH
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đánh tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sẽ cảm ơn và xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3032

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có ích ; nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
60-3

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Nhân-phụng thi chiếu phê rằng :

Chiếu sau đây được phòng cần MONTÈS qui dâng, có chế tiến một thứ rượu bổ đã dùng ngự dụng qua thường, tuyển lựa quý thứ cho qui dâng, và phòng chế-dùng để tiến-cống.

Kính thử.

Rượu này đã **kê-cứu** theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

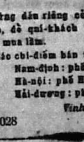
Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này. 3001

TRÀ VINH-MẬU

Bảo-hiệu khai trương ở Quảng-đông nơi Yen-đô mấy mươi năm rồi, số mệnh vẫn chế-tạo 4 Vi-đi-sen, nhận cho thứ trà đặc-xuất thượng-hảo-hạng xin kính mời các quý khách gần xa nên dùng thử cho biết.

Mấy dây lại phát-minh một thứ trà hiệu-tâm nhất cách, gọi là « PHỤC HỒI CHÂN THẦN » HANH-NHÂN công-hiệu nhiều qui khách đã nghiệm-nghiệm. Nay xin đem những lời riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 2a.
Hải-dương : phố Khách, số 14.
Tinh-Mộc trà hiệu cẩn cáo.
3028

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để nào ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải mua trước. Vậy các tiệm-quí ông nào mua (từ giờ tiếu cho) bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. ° Mua báo thì kính tờ gửi hoặc mang một không lấy tiền gì cả.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI

BÁN RẤT NHIỀU : RƯỢU VANG, RƯỢU MẠNH

QUINQUINA édouard dubonnet labussière.	14 fr. 50
DAMIANI, vin du cap corse.	15 fr. 00
VERMOUTH blanc chambéry Richard.	15 fr. 00
KOTO, rượu mạnh và khai vị.	13 fr. 00
VIN MARIANI.	14 fr. 00
RHUM DU PILAR.	22 fr. 00
COGNAC GUSENIER.	24 fr. 00
ANISETTE MARIE BRIZARD	19 fr. 25

3005

TÉLÉPHONE N° 126 — BOITE POSTALE N° 40 — ADR. TÉL. MAGASÉUNIS

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

thương) thộ xứ Tịnh-mỹ. 19. Cổ chỉ ba tượng đá (Quốc-vương và hai bà hậu) đình Tê-lý, bến ngôi mộ thuộc xứ Tê-lý, tổng Trì-dực. 11. Ba tượng ở chùa Thanh-hiền, mộ Quốc-vương, hai mộ vương-phi và các mộ khác thuộc xứ Thanh-hiền. 12. Cựu ơbi Bê-ro-ba-mạnh, tượng Quốc-vương thuộc xứ Tây-tịnh, tổng Tây-tịnh. 13. Năm mộ đá Bô-na-ga-manh-ta-vay thuộc xứ Lạc-trị. 14. Ba cựa chỉ và ba chùa Bô-giám thuộc xứ Lạc-trị, tổng Trang-hòa. 15. Một cái thau ba mâm đá, một lư hương đá và các ngôi mộ thuộc xứ Vĩnh-hạnh. 16. Tượng đá Bô-na-ga-ta-ha sa-ba-manh (tức mộ Bô-ha) thuộc xứ Long-phước, tổng Bình-thịnh.

Ấy mới hay, ấy mới tài. — Ở gần chợ Phố-cam có một người con gái mới nên 17 tuổi có trí động lực tưởng, vừa rồi mới lập một mưu cao bắt được một tên trộm tuy-danh, thiệt là trong bọn nữ lưu dễ có mấy người có gan có tài như vậy.

Số là nhân một hôm có trộm đào ngạch ở sau nhà, song khi mới đào vừa xong thì bị người nhà biết nên đêm ấy trộm không vào nữa. — Qua đêm thứ hai đúng lẽ thì trộm mới đào ngạch hôm qua, chắc là hôm nay nay người ta không ngờ nó trở lại nữa, nó rủ thằng trộm này nó lại lặng hiểm đến đêm thứ hai lại đào ngạch vào lần nữa vì nó khinh rằng trong nhà ấy chỉ có hai đ chán đàn bà con gái, nhưng đâm thứ hai người con gái ấy cũng đã đề phòng trước rồi. — Đến nửa đêm thì trộm lại đào ngạch chui vào thì người con gái ấy lẻn ra ngoài tay cầm sẵn cái cuốc. Khi lẻn ra ngoài thì tên trộm rình ở ngoài kêu tên trộm đã vào trong mà nói rằng có người rình. Nói xong bỏ chạy tên trộm ở trong nghe vậy lật đật chui ra vừa chui ra lỗ ngạch thì bị người con gái ấy đánh một cái cuốc rất mạnh tràng vào đầu nó liền ngã ngửa mà onju nằm đó, bỏ hoàn lên làng xóm đến bắt trói cô lại giải đi tống giam.

Ấy là trừ được một đứa gian mà lâu nay đã nhiễu hại lê lương dân vô số.

Việc Nam-kỳ

LONG-XUYÊN

Một người kỳ quái. — Ngày 17 Décembre 1925, làng Long-tiên (Chợ-mới) có giải qua tòa bố Long-xuyên một người rất kỳ quái: tuổi độ ba mươi ngoài, tiếng nói không có người nước nào hiểu hết, mình nói với nó bằng tiếng Annam, tiếng Mên, tiếng Chàm, tiếng Lào, tiếng Xiêm, tiếng Chệt, tiếng Cà lơ, các thứ tiếng mọi gì nó cũng không hiểu, không ăn cơm, bánh thịt, cá, cứ ăn cỏ non như loài thú ăn cỏ vậy, hình mạo và nước da thuộc về Mã-lai-chủng một giống với người Chàm, Mên, Xiêm, Lào.

Trước ngực có xăm một con bướm, hai tay có xăm chữ giống chữ lá buông mà lu lờ nên không đọc được. Quan chủ tỉnh giao cho quan lương y để nó tại nhà thương khán nghiệm đỡ tinh hình coi cho biết căn-cước, vì nó không có tờ gì ấy chỉ theo mình hết.

Nội châu thành Long-xuyên ai cũng lấy làm lạ cho người này quá đỗ; vì nếu nó là một thứ người cai dã-man rừng rú lắm cho đến nỗi chưa biết ăn cơm thịt bánh cá, mà cứ ăn cỏ như ngựa trâu rai bờ kia, vậy thì ai chở đến Long Đ.ên đó? Nếu nó không ai chở thì vậy chớ nó đi bằng xe tàu nào đâu? Lại đi đường nào?

Nam-kỳ ta bỗ lấy chưa có đường phi-thoàn đưa hàng khách chớ phải có ắt trường nó ở đâu trên mây bay thả xuống đó.

Rõ ràng nó không phải câm, nó nói tiếng được, duy ngặt có một điều là tiếng gì không ai hiểu được đó thôi.

Và lại xưa nay ta thường nghe nói miền thượng-du Trung-kỳ và Bắc-kỳ thì có các giống người mọi như Mường Mán, Hời, Mèo, vân vân, song các giống người này dẫu ở trường ở lỗ chớ cũng biết ăn cơm ăn thịt. Nào nó nghe thứ người chỉ mà ăn cỏ đâu?

(T. L. B)

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Sachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets 3001

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Ha

3002

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai).

Người bị bệnh ghip và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc là thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến dạ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghip mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

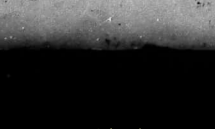
Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

3004

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ bóc nhiều, hàng tàn nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như the, suyên, lĩnh, qa, bâng, quế, vân vân, và hàng Saigon như lĩnh the, vân vân.

Nay mới có dụ các mặt, lăng thêm, mapa đen và vải màn rộng khổ. Những hàng này bán buôn tăng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

YU-WO-TSEONG

3015

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải lốn kém và lại chóng khỏi nữa.

Giá bán: 2$25 một chai lít

1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

ĐAU BAP BÚI SUNG MÌNH GHẺ CHỐC MỤN - LÁT SANG ĐỘC GÁI TRẦY UA

ĐAU MÌNH ĐAU GÂN - NHỨC MỎI LAO TỔN

HÃY LO SỬA SỰ MÁU ME !

Những người phải bị máu xấu, mang ngàn sự độc trong máu, trong nước tiểu chứa muôn ngàn đồ độc, nó chạy thông lưu vào gân xanh, mạch máu. Nếu chẳng biết mà lo ngừa đón trước, thì nó hay sanh ra nhiều bịnh hiểm nghèo, như là: bịnh bất toạ.. nào là bịnh ung độc, lở lói, nào là bịnh nhức nhối trong gân cốt nhức xương, xôn xao trong tỷ, rất là khốn nạn vô cùng, nhứt là về phần người đờn-bà, máu me không tốt, nó phải hại to.

Bởi vậy phải lo mà bổ huyết lại, sửa máu lại, phải dùng thứ thuốc *DÉPURATIF RICHELET* là thuốc rất hay, để mà đuổi trừ đồ độc thông lưu trong máu, dặng nó làm cho máu trở nên tốt, thì mới thạnh vượng lại đặng.

Nhiều ông danh sư và những người có làm những các bịnh vì máu, đều chứng chắc và cao rao cái danh của thứ thuốc *DÉPURATIF RICHELET* là một thứ thuốc rất đại tài.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỗ trữ tại nhà thuốc chánh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu rất mà hết thì gởi ngay qua hàng cất Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6, Rue de Belfort, BAYONNE (Basses-Pyrénées).

3048 s

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA:

MARINA (Giấy đỏ).

DIAMANT (Giấy trắng).

Trung-vị thơm ngon. — Không rào phổi.

3007

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một lítre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, hó gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

Cần một người thợ mạ kền và một người phụ

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

3010

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho

dễ tiêu,

khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền,

3002 HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BÒ 1$40**

3004

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 2$ quan three như các điều khoản nói trong luật. (Như vậy mỗi ngày chỉ đề ra mấy xu, cũ thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở-hữu, mà the rút số nào cũng được dự, như thế đã đóng hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được tinh nguyên cả lô. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 5.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc chắn nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Bản kê những số được trúng sẽ gởi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ số sẽ trong bốn kỳ bằng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3046 b

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Certifié l'insertion

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)